

DALYKO (MODULIO) APRAŠAS

Dalyko (modulio) pavadinimas	Kodas
BIOTEISĖ	

Dėstytojas (-ai)	Padalinys (-iai)
Koordinuojantis: vyr. lekt. dr. Rūta Latvelė Kitas (-i):	Vilniaus universitetas, Teisės fakultetas, Viešosios teisės katedra Saulėtekio al. 9, I rūmai, LT-10222, Vilnius, 405 kab., tel. (8 5) 2366175, el. paštas: vtkatedra@tf.vu.lt

Studijų pakopa	Dalyko (modulio) tipas
Antroji	Pasirenkamasis

Įgyvendinimo forma	Vykdymo laikotarpis	Vykdymo kalba (-os)
Auditorinė	9 (rudens) semestras	Lietuvių

Reikalavimai studijuojančiajam	
Išankstiniai reikalavimai: nėra	Gretutiniai reikalavimai (jei yra): nėra

Dalyko (modulio) apimtis kreditais	Visas studento darbo krūvis	Kontaktinio darbo valandos	Savarankiško darbo valandos
5	133	32	101

Dalyko (modulio) tikslas: studijų programos ugdomos kompetencijos

Siekiami suteikti studentams nuoseklių ir sistemingų žinių apie santykių, susiklostančių specifinėje biomedicinos mokslų pasiekimų praktinio taikymo srityje, teisinį reglamentavimą; supažindinti su bioteisės samprata ir pagrindiniais principais, atitinkama teismų praktika (jurisprudencija). Ugdomi studentų gebėjimai aiškinti ir taikyti teisės normas tarpdisciplininėje erdvėje, suvokti bioteisės reguliavimo sričiai priskiriamų teisinių santykių prigimtį bei esmę, išskylančias etines – moralines problemas ir glaudų ryšį su žmogaus teisių apsaugos doktrina. Taip pat siekiama ugdyti tarpdalykinį mąstymą, komunikacinius gebėjimus, žinių ir gebėjimų taikymą profesinėje veikloje, sugebėjimą pateikti logiškas, žiniomis pagrįstas išvadas.

Dalyko (modulio) studijų siekiniai	Studijų metodai	Vertinimo metodai
Studentas: - įgys sistemingų žinių apie bioteisės sričiai priskiriamų santykių teisinį reglamentavimą, pagrindinius principus, atitinkamą teismų praktiką;	Paskaitos (probleminis dėstymas), seminarai (minčių lietus, grupės diskusija, situacijų modeliavimas, atvejo analizė, pristatymai), savarankiškas darbas (informacijos paieška, literatūros skaitymas ir analizavimas, pranešimų pasirinkta tema rengimas, rašto darbo rengimas).	Egzaminas raštu (atviri ir uždari klausimai / užduotys) bei kaupiamasis vertinimas už darbą per seminarus (rašto darbo rengimas, pristatymas, diskusijos, problemų sprendimas).
- supras ir mokės aiškinti biomedicinos mokslų pasiekimų praktinio taikymo srityje aktualias teisės normas; žinos nacionalinę, tarptautinę ir ES teisinę bazę biomedicinos srityje ir mokės ją analizuoti iš tarpdalykinės perspektyvos;	Paskaitos (probleminis dėstymas), seminarai (minčių lietus, grupės diskusija, situacijų modeliavimas, atvejo analizė, pristatymai), savarankiškas darbas (informacijos paieška, literatūros skaitymas ir analizavimas, pranešimų pasirinkta tema rengimas, rašto darbo rengimas).	Egzaminas raštu (atviri ir uždari klausimai / užduotys) bei kaupiamasis vertinimas už darbą per seminarus (rašto darbo rengimas, pristatymas, diskusijos, problemų sprendimas).
- įgytų žinių pagrindu gebės savarankiškai vertinti atitinkamų sveikatos priežiūros, kitų biomedicinos ir biotechnologijų srityje veikiančių įstaigų teisinį statusą ir veiklos reguliavimą, identifikuoti teises problemas bioteisės srityje ir numatyti galimus teisinio sprendimo būdus;	Paskaitos (probleminis dėstymas), seminarai (minčių lietus, grupės diskusija, situacijų modeliavimas, atvejo analizė, pristatymai), savarankiškas darbas (informacijos paieška, literatūros skaitymas ir analizavimas, pranešimų pasirinkta tema rengimas, rašto darbo rengimas).	Egzaminas raštu (atviri ir uždari klausimai / užduotys) bei kaupiamasis vertinimas už darbą per seminarus (rašto darbo rengimas, pristatymas, diskusijos, problemų sprendimas).
- gebės integruoti teisės, biomedicinos ir bioetikos žinias, konkrečią situaciją	Paskaitos (probleminis dėstymas), seminarai (minčių lietus, grupės	Egzaminas raštu (atviri ir uždari klausimai /

įvertinti tiek teisiniu, tiek etiniu, tiek medicininio požiūriu, suformuluoti problemą ir pateikti galimą sprendimą, dėstyti mintis raštu ir žodžiu naudojant tinkamą teisinę kalbą;	diskusija, situacijų modeliavimas, atvejo analizė, pristatymai), savarankiškas darbas (informacijos paieška, literatūros skaitymas ir analizavimas, pranešimų pasirinkta tema rengimas, rašto darbo rengimas).	užduotys) bei kaupiamasis vertinimas už darbą per seminarus (rašto darbo rengimas, pristatymas, diskusijos, problemų sprendimas).
- išmoks savarankiškai dirbti ir naudotis teisinės informacijos duomenų bazėmis bei kitais šaltiniais bioteisės srityje, gilinti bei tobulinti įgytas žinias bei įgūdžius, <i>inter alia</i> , pasirinkti reikšmingą teorinę ir praktinę medžiagą, o savo išvadas pagrįsti teisės mokslo pasiekimais;	Paskaitos (probleminis dėstymas), seminarai (minčių lietus, grupės diskusija, situacijų modeliavimas, atvejo analizė, pristatymai), savarankiškas darbas (informacijos paieška, literatūros skaitymas ir analizavimas, pranešimų pasirinkta tema rengimas, rašto darbo rengimas).	Egzaminas raštu (atviri ir uždari klausimai / užduotys) bei kaupiamasis vertinimas už darbą per seminarus (rašto darbo rengimas, pristatymas, diskusijos, problemų sprendimas).
- gebės nuosekliai ir motyvuotai vertinti apibrėžto teisinio sprendimo reikalaujančias socialinės realybės situacijas; aiškiai ir nedviprasmiškai perteikti informaciją ar išvadas remiantis įgytomis dalykinėmis žiniomis bioteisės srityje.	Paskaitos (probleminis dėstymas), seminarai (minčių lietus, grupės diskusija, situacijų modeliavimas, atvejo analizė, pristatymai), savarankiškas darbas (informacijos paieška, literatūros skaitymas ir analizavimas, pranešimų pasirinkta tema rengimas, rašto darbo rengimas).	Egzaminas raštu (atviri ir uždari klausimai / užduotys) bei kaupiamasis vertinimas už darbą per seminarus (rašto darbo rengimas, pristatymas, diskusijos, problemų sprendimas).

Temos	Kontaktinio darbo valandos							Savarankiškų studijų laikas ir užduotys	
	Paskaitos	Konsultacijos	Seminarai	Pratybos	Laboratoriniai	Praktika	Visas kontaktinis	Savarankiškas darbas	Užduotys
1. Bioteisė: samprata, teisinio reguliavimo ribos, santykis su bioetika. Etinių (deontologinių) normų (standartų) reikšmė. Ryšys su žmogaus teisių doktrina. Pagrindiniai principai.	2						2	6	Mokslinės literatūros analizė.
2. Asmens valios (autonomijos) problema medicinoje. Informuoto asmens sutikimas. Specialių poreikių pacientų (psichikos ligonių, nepilnamečių) teisių apsauga. Mokslinių tyrimų laisvės probleminiai aspektai biomedicinoje.	4		2				6	10	Mokslinės literatūros, teisės aktų ir teismų praktikos analizė, rašto darbo rengimas.
3. Biomedicininiai tyrimai: teisinis reglamentavimas, priežiūra ir problemos.	2		2				4	8	Mokslinės literatūros, teisės aktų ir teismų praktikos analizė, rašto darbo rengimas.
4. Genetinių duomenų išskirtinumas ir panaudojimo teisinis reglamentavimas.	2						2	6	Mokslinės literatūros, teisės aktų ir teismų praktikos analizė, rašto darbo rengimas.
5. Farmacinės veiklos teisinis reglamentavimas ir jo problemos. Vaistinių preparatų tyrimai: biomedicinos mokslų ir farmacijos pramonės interesų konfliktas.	2		2				4	8	Mokslinės literatūros, teisės aktų ir teismų praktikos analizė, rašto darbo rengimas.
6. Audinių, organų ir ląstelių transplantacija. Kamieninių ląstelių tyrimai ir naudojimas.	2						2	6	Mokslinės literatūros, teisės aktų ir teismų praktikos analizė, rašto darbo rengimas.
7. Biobankai: teisinis reglamentavimas, teisiniai ir etiniai iššūkiai. Virkštelės kraujo bankai.	2						2	6	Mokslinės literatūros, teisės aktų ir teismų praktikos analizė, rašto darbo rengimas.
8. Žmogaus gyvybės pradžios teisinio reglamentavimo problemos. Dirbtinis	2		2				4	8	Mokslinės literatūros, teisės aktų ir teismų

(pagalbinis) apvaisinimas. Nėštumo nutraukimas.									praktikos analizė, rašto darbo rengimas.
9. Žmogaus gyvybės pabaigos teisinio reglamentavimo problemos. Eutanazija.	2		2				4	8	Mokslinės literatūros, teisės aktų ir teismų praktikos analizė, rašto darbo rengimas.
10. Genetiškai modifikuoti organizmai.	2						2	6	Mokslinės literatūros, teisės aktų ir teismų praktikos analizė, rašto darbo rengimas.
								29	Pasirengimas egzaminui.
Iš viso	22		10				32	101	

Vertinimo strategija	Svoris proc.	Atsiskaitymo laikas	Vertinimo kriterijai
Kaupiamasis vertinimas už darbą per seminarus	40	Semestro metu	Vertinama iki 4 balų. Iki 2 balų galima gauti už teisingus atsakymus į klausimus, aktyvų ir rezultatų dalyvavimą diskusijose, problemų formulavimą ir jų sprendimų siūlymą (paiešką), turiningų kritinių pastabų teikimą ir pan. Dar iki 2 balų galima gauti už rašto darbą ir jo pristatymą seminarų metu. Studentai rengia individualius rašto darbus iš anksto su dėstytoju suderintomis temomis ir juos pristato užsiėmimų metu.
Egzaminas	60	Semestro gale	Vertinama iki 6 balų. Studentams pateikiamos atviro ir uždaro tipo užduotys (klausimai). Keturi uždaro tipo klausimai (testai), atsakymai į kuriuos vertinami po 0,5 balo, ir du atviri klausimai, atsakymai į kuriuos vertinami po 2 balus.

Autorius	Leidimo metai	Pavadinimas	Periodinio leidinio Nr. ar leidinio tomas	Leidimo vieta ir leidykla ar internetinė nuoroda
Privalomoji literatūra				
JANKAUSKAS, K., <i>et al.</i> (sud.)	2010	Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo oficialiosios konstitucinės doktrinos nuostatos: 1993–2009		Vilnius: Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas
JUŠKEVIČIUS, J.	2008	Principų taikymas norminant sveikatos priežiūros sritį. <i>Jurisprudencija</i>	Nr. 12	Vilnius: Mykolo Romerio universiteto Leidybos centras
GRUODYTĖ, E.; ŠALČIŪTĖ-PRATKIENĖ, L.	2013	Informuoto paciento sutikimo doktrinos samprata ir svarba sveikatos priežiūroje. <i>Teisės apžvalga</i>	Nr. 1 (10)	Vytauto Didžiojo universitetas; http://teisesapzvalga.vdu.lt/2013/1(10)/4/
GUMBIS, J.	2017	Teisės teorija: fundamentalus teisės ribos klausimas. Monografija		http://web.vu.lt/tf/j.gumbis/wp-content/uploads/2018/04/Fundamentalus-teis%C4%97s-ribos-klausimas.pdf
GUMBIS, J.	2003	Eutanazija žmogaus teisių ir autonomijos kontekstu. <i>Teisė</i>	t. 47	Vilnius: Vilniaus universiteto leidykla
KUTKAUSKIENĖ, J.; RUDZINSKAS, A.	2009	Informuoto paciento sutikimas: teikiamos informacijos teisinio įvertinimo problemos. <i>Socialinių mokslų studijos</i>	Nr. 2	Vilnius: Mykolo Romerio universitetas
MEŠKYS, E.	2014	Biobankų samprata ir status quo Lietuvoje. <i>Teisė</i>	t. 92	Vilnius: Vilniaus universiteto leidykla
MORKŪNAITĖ, M.	2020	Turtinės žalos atlyginimas „žalingo gimimo“ ginčų atveju. <i>Teisė</i>	t. 115	Vilnius: Vilniaus universiteto leidykla

NARBKOVAS, A.	2008	Eutanazijos terminų vartojimo bioetikoje ir teisėje problematika Lietuvoje. <i>Jurisprudencija</i>	Nr. 12	Vilnius: Mykolo Romerio universiteto Leidybos centras
SERAPINAS, D.	2013	Žmogaus genetinio privatumo ir geno apsaugos teisiniai ir etiniai aspektai. <i>Jurisprudencija</i>	Nr. 20	Vilnius: Mykolo Romerio universiteto Leidybos centras
SRIUBAS, M.	2011	Informuoto paciento sutikimo pažeidimo atvejai. <i>Teisės problemos</i>	Nr. 1	Vilnius: Lietuvos teisės institutas
SUŠINSKAITĖ, N.	2018	Biologiniai ir socialiniai tėvystės aspektai pagalbinio apvaisinimo atveju. <i>Jurisprudencija</i>	Nr. 25	Vilnius: Mykolo Romerio universiteto Leidybos centras
ŠIMONIS, M.	2006	Paciento autonomija: esmė ir įtvirtinimas Lietuvos teisėje. <i>Teisė</i>	t. 58	Vilnius: Vilniaus universiteto leidykla
ŠPOKIENĖ, I.	2011	Informacijos apie vaistinius preparatus sklaida pacientams: teisinių apibrėžimų turinys, ribojimų teisėtumas ir atsakomybės už pažeidimus klausimas. <i>Socialinių mokslų studijos</i>	Nr. 3	Vilnius: Mykolo Romerio universitetas
ZAMARYTĖ, K.	2008	Civilinės atsakomybės už klinikinių vaistinių preparatų tyrimų metu tiriamajam asmeniui padarytą žalą probleminiai aspektai. <i>Jurisprudencija</i>	Nr. 12	Vilnius: Mykolo Romerio universiteto Leidybos centras
Papildoma literatūra				
ANDRIULIONIS, G.	2006	Asmens autonomija sveikatos teisėje: daktaro disertacija.		Vilnius: Mykolo Romerio universitetas
BEYLEWELD, D.; BROWNSWORD, R.	2001	Human Dignity in Bioethics and Biolaw.		Oxford University Press
ČAIKOVSKI, A.; ŽUKOVAITĖ, I.	2010	Neteisėto aborto kriminalizavimas Lietuvoje ir kitose Europos valstybėse. <i>Teisė</i>	t. 75	Vilnius: Vilniaus universiteto leidykla
ČEKANAUSKAITĖ, A.; GEFENAS, E.	2012	Gydymo ir mokslinio tyrimo painiavos problema klinikiniuose tyrimuose. <i>Visuomenės sveikata</i>	Nr. 1	Vilnius: Higienos institutas
DAUKŠAITĖ, I.	2011	Teisėto aborto sąvoka pagal Lietuvos teisės aktus. <i>Teisė</i>	t. 81	Vilnius: Vilniaus universiteto leidykla
ELZBERGAS, T.	2010	Paciento teisė į sveikatos priežiūros paslaugas kitose ES valstybėse narėse. <i>Socialinių mokslų studijos</i>	Nr. 1	Vilnius: Mykolo Romerio universitetas
GRUODYTĖ, E.	2012	Aborto reglamentavimo aspektai Europos žmogaus teisių teismo jurisprudencijos kontekste. <i>Jurisprudencija</i>	Nr. 19	Vilnius: Mykolo Romerio universiteto Leidybos centras
KABIŠAITIS, A.	2004	Paciento informuotas sutikimas: teoriniai ir praktiniai aspektai. <i>Teisė</i>	t. 50	Vilnius: Vilniaus universiteto leidykla
KAVOLIŪNAITĖ, E.	2005	Žmogaus gyvybės teisinės apsaugos pradžios koncepcijos. <i>Teisės problemos</i>	Nr. 2	Vilnius: Lietuvos teisės institutas

LANGYS, E.	2016	Mediacijos taikymas ginčuose tarp sveikatos priežiūros įstaigų ir pacientų. <i>Jurisprudencija</i>	Nr. 23	Vilnius: Mykolo Romerio universiteto Leidybos centras
LIESIS, M.	2007	Baudžiamosios atsakomybės už savanorišką aktyvią eutanaziją ir padėjimą nusizudyti kritika filosofiniu – žmogaus teisių aspektu. <i>Teisė</i>	t. 64	Vilnius: Vilniaus universiteto leidykla
MAKVYTIENĖ, D.; BALSIENĖ J.	2008	Helsinkio deklaracija ir jos nuostatų implementavimas į Lietuvos Respublikos teisės aktus. <i>Jurisprudencija</i>	Nr. 12	Vilnius: Mykolo Romerio universiteto Leidybos centras
MARKAUSKAS, L.	2005	Konstitucinė teisė į nemokamą gydymą: interpretavimo problemos. <i>Jurisprudencija</i>	Nr. 64	Vilnius: Mykolo Romerio universiteto Leidybos centras
MEŠKYS, E.	2014	Tradicinio informuoto asmens sutikimo pritaikymo moksliniams biobankams Lietuvoje galimybės. <i>Teisė</i>	t. 92	Vilnius: Vilniaus universiteto leidykla
MOZŪRAITIS, G.	2011	Paciento sveikatos informacijos konfidencialumo ribos. <i>Socialinių mokslų studijos</i>	Nr. 3	Vilnius: Mykolo Romerio universitetas
PAUKŠTYTĖ, I.	2010	Informuoto asmens sutikimo sampratos raida sveikatos priežiūroje. <i>Visuomenės sveikata</i>	Nr. 1	Vilnius: Higienos institutas
RANDAKEVIČIŪTĖ, J.	2016	Moralės vaidmuo teisinėje sistemoje vakarų teisės tradicijos kontekste. <i>Teisė</i>	t. 101	Vilnius: Vilniaus universiteto leidykla
STAKIŠAITIS, D.	2008	Vaikų gydymo vaistais teisinio reglamentavimo aspektai. <i>Jurisprudencija</i>	Nr. 12	Vilnius: Mykolo Romerio universiteto Leidybos centras
ŠPOKIENĖ, I.	2008	Retųjų vaistų prieinamumo problema įgyvendinant teisę į sveikatos priežiūrą. <i>Jurisprudencija</i>	Nr. 12	Vilnius: Mykolo Romerio universiteto Leidybos centras
ŠPOKIENĖ, I.	2010	Solidarumo principo turinys sveikatos priežiūros teisinio reguliavimo srityje. <i>Jurisprudencija</i>	Nr. 3	Vilnius: Mykolo Romerio universiteto Leidybos centras
VALUCKAS, K. P.; GUDLEVIČIENĖ, Ž.; DIDŽIAPETRIENĖ, J.	2012	Biobankai – žmogaus biologinių audinių biobibliotekos individualizuotai ateities medicinai. <i>Medicinos teorija ir praktika</i>	t. 18 (Nr. 4.2)	Vilnius, VšĮ „Medicinos mintis“ ir Vilniaus medicinos draugija
	2015	Europos Tarybos Rekomendacijos dėl medicininio gydymo sprendimų priėmimo proceso gyvenimo pabaigos situacijose.		https://rm.coe.int/CoERMPublicCommonSearchServices/DisplayDCTMContent?documentId=090000168039e8da